

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 98g/2021

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii
(*suspendarea contractului individual de muncă
pe durata anchetei de serviciu*)

CHIȘINĂU

28 octombrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 30 aprilie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 28 octombrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, ridicată de către dna avocat Verginia Baltag, în interesele dlui Eduard Patric, reclamant în dosarul nr. 2-5817/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, în baza articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, de dna judecător Maria Alexei din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Din materialele cauzei rezultă că pe 7 august 2019 dl Eduard Patric a fost angajat în funcția de director al Centrului pentru achiziții publice centralizate în sănătate pentru un termen de cinci ani.

4. Pe 12 februarie 2020, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a emis Ordinul nr. 23-PȘ1, prin care dlui Eduard Patric i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară muștrare aspră. Ordinul în discuție s-a bazat pe rapoarte parvenite de la unele instituții medicale și de la pacienți.

5. În aceeași zi, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a emis Ordinul nr. 23-PȘ4, prin care a dispus efectuarea anchetei de serviciu asupra activității dlui Eduard Patric, în calitate de director al Centrului menționat *supra*. De asemenea, prin același Ordin, s-a dispus suspendarea sa din funcție pe durata efectuării anchetei de serviciu, și anume 13 februarie 2020 - 12 martie 2020.

6. Ulterior, prin Ordinele nr. 42-PȘ1 din 12 martie 2020 și nr. 58-PȘ1 din 13 aprilie 2020, suspendarea din funcție a dlui Eduard Patric a fost prelungită până pe 12 mai 2020.

7. Pe 15 iunie 2020, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a emis Ordinul nr. 88-PȘ1, prin care dlui Eduard Patric i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară concedierea din funcție.

8. Pe 10 martie 2020, dl Eduard Patric a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin care a solicitat anularea ordinelor menționate la §§ 4 și 5 *supra*.

9. În cadrul ședinței de judecată din 13 aprilie 2021, dna Verginia Baltag a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii.

10. Prin Încheierea din 20 aprilie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...].”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului

internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

12. Prevederile relevante ale Codului muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 78
Suspendarea contractului individual de muncă
la inițiativa uneia dintre părți

„[...]

(2) Contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului:

a) **pe durata anchetei de serviciu, efectuate în condițiile prezentului cod;**

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că suspendarea contractului individual de muncă a salariatului pe durata anchetei de serviciu produce o ingerință disproporționată în dreptul la muncă, deoarece: a) norma contestată nu stabilește criteriile care trebuie avute în vedere de angajator la aplicarea măsurii în discuție, fapt care permite aplicarea acesteia în mod subiectiv; b) norma contestată nu stabilește un termen de referință pe durata căruia suspendarea contractului angajatului poate fi aplicată; c) norma contestată nu stabilește un termen limită pentru prelungirea suspendării contractului angajatului, fapt care permite efectuarea anchetei de serviciu peste termenul de prescripție a răspunderii disciplinare.

14. Autorul excepției admite că măsura contestată urmărește să protejeze activitatea economică a instituției de eventualele acțiuni ilicite comise de angajatul supus anchetei de serviciu. În același timp, autorul excepției notează că măsura contestată trebuie pusă în balanță cu interesele salariatului, în particular cu dreptul său la muncă, garantat de articolul 43 din Constituție. Având în vedere carențele menționate mai sus, autorul excepției consideră că măsura contestată nu corespunde exigențelor de calitate ale legii și produce o ingerință disproporționată în dreptul la muncă.

15. Totodată, autorul excepției menționează că, la etapa examinării contestațiilor împotriva măsurilor de suspendare a contractului individual de muncă aplicate în baza dispozițiilor contestate, norma contestată nu prevede criterii care trebuie avute în vedere de judecători pentru aprecierea proporționalității măsurii în discuție. Acest fapt împiedică judecătorii să examineze dacă măsura suspendării contractului individual de muncă a fost aplicată în mod arbitrar și, prin urmare, judecătorii verifică doar dacă a fost respectată procedura de aplicare a acestei măsuri. În consecință, salariatul suspendat din funcție nu beneficiază de garanțiile dreptului de acces liber la un tribunal de plină jurisdicție, garantat de articolul 20 din Constituție.

16. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 20, 23, 43 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dna avocat Verginia Baltag, în interesele dlui Eduard Patric, reclamant în dosarul nr. 2-5817/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Curtea reține că sesizarea este formulată de un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, ține de competența Curții Constituționale.

20. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, care prevede că contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului pe durata anchetei de serviciu, efectuate în condițiile Codului. Curtea admite că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei.

21. Curtea notează că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

22. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 43 [*dreptul la muncă și la protecția muncii*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

23. Cu privire la incidența articolelor 1 alin. (3), 23 și 54 din Constituție, Curtea subliniază că aceste articole nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile

garantate de Constituție (DCC nr. 6 din 11 ianuarie 2021, § 21; DCC nr. 126 din 5 august 2021, § 27; DCC nr. 132 din 12 august 2021, § 30).

24. Cu privire la incidența articolului 43 din Constituție, Curtea observă că suspendarea contractului individual de muncă de către angajator poate fi aplicată doar dacă acesta a pornit o anchetă de serviciu pe baza unor fapte de o anumită gravitate. Angajatorul poate dispune pornirea anchetei de serviciu și suspendarea contractului individual de muncă doar dacă există o bănuială rezonabilă că salariatul a comis o abatere disciplinară sau a provocat un prejudiciu material [articolele 208 alin. (2) și 342 alin. (1) din Codul muncii].

25. De asemenea, Curtea constată că articolul 208 alin. (2) din Codul muncii stabilește expres că durata anchetei de serviciu nu poate depăși o lună. Legislatorul nu a stabilit posibilitatea prelungirii termenului în discuție. Prin urmare, Curtea nu reține incidența articolului 43 din Constituție în această cauză.

26. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea observă că în jurisprudența sa Curtea Europeană a menționat că chiar dacă un organ jurisdicțional tranșează un litigiu, pronunțându-se cu privire la „drepturi și obligații civile” fără a respecta garanțiile articolului 6 § 1, aceasta nu presupune încălcarea Convenției, dacă procedura în fața respectivei autorități poate face „obiectul unui control judiciar subsecvent, în cadrul căruia o instanță cu competență deplină asigură respectarea exigențelor articolului 6 § 1 din Convenție” (a se vedea *Oleksandr Volkov v. Ucraina*, 9 ianuarie 2013, § 123).

27. În această cauză, Curtea constată că norma contestată nu conține prevederi care ar limita competența instanței de judecată să examineze legalitatea deciziei angajatorului cu privire la suspendarea contractului individual al angajatului pe durata anchetei de serviciu. Norma contestată nu prevede, în aceste cazuri, că instanța de judecată trebuie să examineze doar respectarea elementelor procedurale ale măsurii în discuție.

28. În acest caz, instanța de judecată poate examina dacă suspendarea contractului era necesară pentru a preveni influențarea de către angajat a desfășurării obiective a anchetei. De asemenea, instanța de judecată poate să examineze dacă faptele care au stat la baza pornirii anchetei de serviciu erau suficiente și serioase pentru a fi aplicată măsura suspendării contractului angajatului. Astfel, Curtea reține că sunt suficiente garanții pentru a asigura un control judiciar de către o instanță cu competență deplină în cazul contestării suspendării contractului individual al angajatului pe durata anchetei de serviciu. Prin urmare, Curtea reține că norma contestată nu stabilește o ingerință în dispozițiile articolului 20 din Constituție.

29. Pentru că nu s-a constatat existența unor ingerințe în drepturile fundamentale invocate de autorul excepției, Curtea notează că articolele 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

30. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, ridicată de către dna avocat Virginia Baltag, în interesele dlui Eduard Patîc, reclamant în dosarul nr. 2-5817/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 28 octombrie 2021

DCC nr. 156

Dosarul nr. 98g/2021